

Dosar nr. 2r-515/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud. V. Martînenco)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, A. Panov)

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Marina Tcaci,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni
„Apă Canal Chișinău” împotriva Marinei Tcaci cu privire la încasarea datoriei și a
cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins cererea apelantei Marina Tcaci privind scutirea de plata taxei de stat pentru
cererea de apel,

c o n s t a t ă:

La 27 aprilie 2017, SA „Apă Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Marinei Tcaci cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de
judecată.

Prin hotărârea din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,
acțiunea depusă de SA „Apă Canal Chișinău”, a fost admisă integral.

La data de 15 februarie 2018, Marina Tcaci a declarat apel nemotivat împotriva
hotărârii din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Prin încheierea din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs
cererii de apel depusă de Marina Tcaci și apelantei i s-a acordat termen de 10 zile din
momentul recepționării acesteia, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru a
prezenta cererea de apel motivată și a dovezii achitării taxei de stat, pentru cererea de
apel, în sumă de 424,53 lei.

La data de 23 aprilie 2018, Marina Tcaci a depus cererea de apel motivată
împotriva hotărârii din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, prin
care a solicitat admiterea apelului, scutirea de plata taxei de stat, pentru cererea de
apel, casarea hotărârii din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,
cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a respinge acțiunea depusă de SA „Apă Canal
Chișinău”, ca fiind tardivă. La fel, a indicat că, în cazul examinării cauzei civile în
fond de către instanța de apel, a solicitat admiterea parțială a acțiunii depuse de SA
„Apă Canal Chișinău”, prin încasarea datoriei pentru serviciile prestate, pentru

perioada începând cu data de 31 noiembrie 2016 până la data de 31 mai 2017, în sumă de 3473,81 lei.

Iar, prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins demersul apelantei Marina Tcaci privind scutirea de plata taxei de stat și apelantei i s-a acordat termen pînă la data de 17 mai 2018, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru a prezenta dovada achitării taxei de stat, pentru cererea de apel, în sumă de 424,53 lei.

La data de 04 mai 2018, Marina Tcaci a declarat recurs împotriva încheierii din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu pronunțare unei noi decizii, sub formă de încheiere, prin care a admite cererea Marinei Tcaci privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel.

În motivarea recursului, recurenta Marina Tcaci a invocat că, instanța de apel, neîntemeiat a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel, întrucât aceasta nu are posibilitate să achite taxa de stat în sumă de 424,53 lei, deoarece are la întreținere 2 copii, dintre care unul este minor. Primul copil Valeria Tcaci își face studiile la universitate, iar copilul minor XXXXXX Tcaci, învață la școală și pe ambii copii îi întreține de una singură. Astfel, recurenta Marina Tcaci a menționat că, la moment nu este angajată în câmpul muncii, însă întreține copii, din câștiguri ocazionale.

De asemenea, a indicat că este divorțată din anul 2011, iar fostul soț, Serghei Tcaci, locuiește în Federația Rusă și nu achită pensia de întreținere pentru copilul minor, XXXXXX Tcaci și nu a achitat pensia de întreținere nici pentru primul copil Valeria Tcaci.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 26 aprilie 2018, dar probe, care ar confirma recepționarea acesteia, de către recurenta Marina Tcaci, la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Marina Tcaci la data de 04 mai 2018, este în termen.

Examinând recursul declarat de către Marina Tcaci, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii instanței de apel și soluționarea prin decizie a problemei în fond, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea depusă de SA „Apă Canal Chișinău”, a fost admisă integral (f.d. 55, 59-62).

La data de 15 februarie 2018, Marina Tcaci a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana (f.d. 57).

Prin încheierea din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Marina Tcaci și apelantei i s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării acesteia, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru a

prezenta cererea de apel motivată și a dovezii achitării taxei de stat, pentru cererea de apel, în sumă de 424,53 lei (f.d. 71-72).

La data de 23 aprilie 2018, Marina Tcaci a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 01 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, prin care a solicitat admiterea apelului, scutirea de plata taxei de stat, pentru cererea de apel, casarea hotărârii din 01 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a respingea acțiunea depusă de SA „Apă Canal Chișinău”, ca fiind tardivă. La fel, a indicat că, în cazul examinării cauzei civile în fond de către instanța de apel, a solicitat admiterea parțială a acțiunii depuse de SA „Apă Canal Chișinău”, prin încasarea datoriei pentru serviciile prestate, pentru perioada începând cu data de 31 noiembrie 2016 până la data de 31 mai 2017, în sumă de 3473,81 lei (f.d. 76-78).

Iar, prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins demersul apelantei Marina Tcaci privind scutirea de plata taxei de stat și apelantei i s-a acordat termen pînă la data de 17 mai 2018, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, pentru a prezenta dovada achitării taxei de stat, pentru cererea de apel, în sumă de 424,53 lei (f.d. 90-92).

Verificând în limitele invocate în recurs, legalitatea încheierii contestate, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural la emiterea acesteia, instanța de recurs constată următoarele temeuri de admitere a recursului declarat de Marina Tcaci.

În conformitate cu prevederile art. 269 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, dispozițiile primei instanțe sau ale judecătorului prin care pricina nu se soluționează în fond se emit în formă de încheiere. Aceasta se emite în camera de deliberare în condițiile art.48. Încheierii i se dă citire imediat după enunț.

Iar, în corespundere cu prevederile art. 270 alin. (1) Cod de procedură civilă, în încheierea judecătorească se indică: a) locul și data emiterii; b) denumirea emitentului, numele membrilor completului de judecată și al grefierului; c) date despre participanții la proces, obiectul litigiului sau pretenția înaintată; d) problema asupra căreia se emite; e) motivele care au determinat concluziile instanței și legea guvernantă; f) dispoziția instanței; g) ordinea și termenul de atac al încheierii dacă este susceptibilă de atac.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins demersul apelantei Marina Tcaci privind scutirea de plata taxei de stat pentru cererea de apel, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, prevăzute de Codul de procedură civilă.

În acest sens, Colegiul menționează că, deși în textul încheierii din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a indicat că, încheierea separat nu se supune căilor de atac, aceasta poate fi contestată, or, în conformitate cu art. 368 alin. (3) Cod de procedură civilă, în vigoare la data soluționării chestiunii privind primirea în procedură a cererii de apel depuse de Marina Tcaci, încheierea instanței de apel, de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Totodată, cu referire la cererea Marinei Tcaci cu privire la scutirea de plata taxei de stat, pentru cererea de apel, instanța de recurs relevă următoarele.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, după cum urmează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Conform art. 4 al Legii taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992, sînt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești: în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amîne achitarea taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Iar, în conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Drept motiv de scutire de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, recurenta Marina Tcaci a indicat că, are la întreținere 2 copii, dintre care, Valeria Tcaci își face studiile la universitate, iar copilul minor XXXXXX Tcaci, învață la școală. Astfel, a indicat că pe ambii copii îi întreține singură, întrucât este divorțată din anul 2011, iar fostul soț, Serghei Tcaci, care locuiește în Federația Rusă și nu achită pensia de întreținere pentru copilul minor, XXXXXX Tcaci.

Colegiul reține că, prin hotărârea din 22 martie 2011 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, s-a admis acțiunea Marinei Tcaci, s-a desfășurat căsătoria între Serghei Tcaci și Marina Tcaci, s-a determinat domiciliul copiilor minori Tcaci Valeria, născută la XXXXXX și XXXXXX Tcaci, născută la XXXXXX, cu mama acestora, Marina Tcaci și s-a încasat de la Serghei Tcaci, născut la XXXXXX, fără ocupație, domiciliat în or. Rîșcani, str. M. Sadoveanu, 30, în beneficiul Marinei Tcaci pentru întreținerea copiilor minori Valeria Tcaci, născută la XXXXXX și XXXXXX Tcaci, născută la XXXXXX, pensia de întreținere în sumă bănească fixă în mărime de 1000 lei (f.d. 97-99).

La fel, prin certificatul de naștere nr. NA-VI 0335666 din XXXXXX, se confirmă că, la moment la întreținerea recurente Marinei Tcaci, se află copilul minor XXXXXX Tcaci, fapt stabilit și prin hotărârea din 22 martie 2011 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău.

Astfel, Colegiul constată că, recurenta Marina Tcaci, se află în imposibilitate de a achita taxa de stat pentru cererea de apel, în mărime de 424,53 lei, or, prin hotărârea

din 22 martie 2011 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău și certificatul de naștere nr. NA-VI 0335666 din XXXXXX, se confirmă cu certitudine că, la moment la întreținerea recurentei Marina Tcaci, se află copilul minor XXXXXX Tcaci, născută la XXXXXX.

În acest context, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca întemeiată cererea Marinei Tcaci privind scutirea de plata taxei de stat, pentru cererea de apel, în mărime de 424,53 lei.

În favoarea acestei concluzii se invocă principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 CEDO, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, potrivit căruia în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”.

În această ordine de idei, circumstanțele relatate generează casarea încheierii din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilității apelantei, de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Subsidiar, instanța de recurs menționează că, competența Curții Supreme de Justiție este de a corecta erorile de drept și omisiunile justiției, iar soluția adoptată de către instanța de apel, prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6§1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Marina Tcaci și a casa încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii, sub formă de încheiere, prin care a admite cererea Marinei Tcaci privind scutirea de plata taxei de stat, pentru cererea de apel, cu scutirea Marinei Tcaci de plata taxei de stat, în sumă de 424,53 lei, la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana și a restitui cauza civilă la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea în fond a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. c) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Marina Tcaci.

Se casează încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” împotriva Marinei Tcaci cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi decizii, sub formă de încheiere, prin care:

Se admite cererea Marinei Tcaci privind scutirea de plata taxei de stat, pentru cererea de apel.

Se scutește Marina Tcaci de plata taxei de stat, în sumă de 424,53 lei, la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 01 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Se restituie cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” împotriva Marinei Tcaci cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea în fond a cererii de apel.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan